

TÌM HIỂU THÁNH KINH

<https://timhieuthanhkinh.com>

Chú Giải Bốn Sách Tin Lành
Tin Lành của Đức Chúa Jesus Christ
TL019 Đức Chúa Jesus Bị Ma Quỷ Cám Dỗ
Ma-thi-ơ 4:1-11; Mác 1:12-13; Lu-ca 4:1-13

Huỳnh Christian Timothy
Huỳnh Christian Priscilla

Ma-thi-ơ 4:1-11

1 Bấy giờ, Đức Chúa Jesus đã được đưa vào trong đồng vắng, bởi Đấng Thần Linh, để chịu Ma Quỷ cám dỗ.

2 Ngài đã kiêng ăn bốn mươi ngày và bốn mươi đêm. Sau đó thì Ngài đã đói.

3 Kẻ cám dỗ đã đến với Ngài, nói: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy truyền cho những hòn đá này trở thành bánh!

4 Nhưng Ngài đã trả lời rằng: Đã được chép, loài người sẽ sống chẳng phải chỉ nhờ bánh nhưng nhờ mỗi lời phán phát xuất từ miệng của Thiên Chúa. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 8:3]

5 Kế đó, Ma Quỷ đem Ngài vào trong thành thánh, đặt Ngài trên đỉnh của Đền Thờ,

6 và nói với Ngài: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy gieo mình xuống! Vì đã được chép, Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh ngươi. Họ sẽ nâng ngươi trên bàn tay, kéo chân ngươi vấp nhằm hòn đá. [Thi Thiên 91:11-12]

7 Đức Chúa Jesus đã phán với nó: Cũng đã được chép, ngươi đừng thử Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:16]

8 Một lần nữa, Ma Quỷ đem Ngài lên trên núi rất cao, chỉ cho Ngài hết

thấy các vương quốc của thế gian cùng sự vinh quang của chúng.

9 Nó nói với Ngài: Ta sẽ ban cho người mọi sự này, nếu người sấp mình xuống, thờ phượng ta.

10 Bấy giờ, Đức Chúa Jesus phán với nó: Hỡi Sa-tan, hãy lui ra! Vì đã được chép, Người sẽ thờ phượng Chúa là Đức Chúa Trời của người và người sẽ chỉ phụng sự Ngài. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:13]

11 Rồi thì Ma Quỷ lìa khỏi Ngài. Kìa, các thiên sứ đã đến và phục vụ Ngài.

Mác 1:12-13

12 Tức thì Đấng Thần Linh thúc giục Ngài vào trong đồng vắng.

13 Ngài đã ở đó, trong đồng vắng, bốn mươi ngày, bị cám dỗ bởi Sa-tan. Ngài đã ở với những thú rừng. Các thiên sứ đã phục vụ Ngài.

Lu-ca 4:1-13

1 Đức Chúa Jesus đầy đầy thánh linh, quay về từ sông Giô-đanh. Ngài đã được dẫn dắt bởi Đấng Thần Linh vào trong đồng vắng,

2 bốn mươi ngày bị Ma Quỷ cám dỗ. Trong những ngày ấy, Ngài đã không ăn gì. Sau khi các ngày ấy đã trọn thì Ngài đã đói.

3 Ma Quỷ đã nói với Ngài: Nếu người là con cái của Đức Chúa Trời, hãy truyền cho hòn đá này để nó trở thành bánh!

4 Đức Chúa Jesus đã trả lời nó, phán: Đã được chép, loài người sẽ sống chẳng phải chỉ nhờ bánh nhưng nhờ mỗi lời phán của Thiên Chúa. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 8:3]

5 Ma Quỷ đem Ngài lên trên núi cao, chỉ cho Ngài hết thấy các vương quốc của thế gian, trong khoảnh khắc.

6 Ma Quỷ đã nói với Ngài: Ta sẽ ban cho người quyền lực này cùng hết thấy sự vinh quang của chúng. Vì nó đã được giao cho ta và ta sẽ ban nó cho bất cứ ai ta muốn.

7 Vậy, nếu người thờ phượng ta, hết thấy sẽ thuộc về người.

8 Đức Chúa Jesus đáp: Hỡi Sa-tan, hãy lui ra khỏi Ta! Vì đã được chép, người sẽ thờ phượng Chúa là Đức Chúa Trời của người và người sẽ chỉ phụng sự Ngài. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:13]

9 Nó đã đem Ngài vào trong thành Giê-ru-sa-lem, đặt Ngài trên đỉnh của Đền Thờ và đã nói với Ngài: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy từ đây, gieo mình xuống!

10 Vì đã được chép, Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh ngươi để giữ gìn ngươi. [Thi Thiên 91:11]

11 Họ sẽ nâng ngươi trên bàn tay, kéo chân ngươi vấp nhằm hòn đá. [Thi Thiên 91:12]

12 Đức Chúa Jesus đã trả lời, phán: Đã được chép, ngươi đừng thử Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:16]

13 Khi Ma Quỷ đã kết thúc mọi sự cám dỗ, nó đã lìa khỏi Ngài cho tới lúc thuận tiện hơn.

Trong bài này, chúng ta cùng nhau học về sự kiện Đức Chúa Jesus kiêng ăn suốt 40 ngày, 40 đêm trong đồng vắng và bị Ma Quỷ, tức là Sa-tan, cám dỗ.

Danh từ “ma quỷ” (G1228) trong nguyên ngữ Hy-lạp của Thánh Kinh có nghĩa đen là kẻ kiện cáo và vu khống. Danh từ “sa-tan” trong nguyên ngữ Hê-bơ-rơ và Hy-lạp của Thánh Kinh (H7854, G4567) có nghĩa đen là kẻ thù nghịch. Cả hai danh từ này, khi mang hình thức số ít, có mạo từ xác định đứng trước thì được dùng như một danh từ riêng để chỉ kẻ cầm đầu các thiên sứ chống nghịch Thiên Chúa, và được viết hoa.

Ma-thi-ơ 4:1-2

1 Bấy giờ, Đức Chúa Jesus đã được đưa vào trong đồng vắng, bởi Đấng Thần Linh, để chịu Ma Quỷ cám dỗ.

2 Ngài đã kiêng ăn bốn mươi ngày và bốn mươi đêm. Sau đó thì Ngài đã đói.

Mác 1:12-13

12 Tức thì Đấng Thần Linh thúc giục Ngài vào trong đồng vắng.

13 Ngài đã ở đó, trong đồng vắng, bốn mươi ngày, bị cám dỗ bởi Sa-tan. Ngài đã ở với những thú rừng. Các thiên sứ đã phục vụ Ngài.

Lu-ca 4:1-2

1 Đức Chúa Jesus đầy dẫy thánh linh, quay về từ sông Giô-đanh. Ngài đã

được dẫn dắt bởi Đấng Thần Linh vào trong đồng vắng,

2 bốn mươi ngày bị Ma Quỷ cám dỗ. Trong những ngày ấy, Ngài đã không ăn gì. Sau khi các ngày ấy đã trọn thì Ngài đã đói.

Sau khi Đức Chúa Jesus đã chịu báp-tem trong sông Giô-đanh bởi Giảng Báp-tít, thì Ngài được đầy dẫy thánh linh và lập tức đi vào trong đồng vắng. Ngài đã ở trong đồng vắng, kiêng ăn suốt 40 ngày, 40 đêm. Dù Thánh Kinh không ghi lại nhưng chúng ta có thể hiểu rằng, trong suốt 40 ngày, 40 đêm đó, Đức Chúa Jesus vẫn tương giao với Đức Chúa Trời, qua sự cầu nguyện.

Con số 40 trong Thánh Kinh tiêu biểu cho sự hình phạt, hoặc sự thử thách, hoặc sự chuẩn bị. Trong Cơn Lụt Lớn, trời đã đổ mưa suốt 40 ngày, 40 đêm. Hai lần Môi-se đã ở trên Núi Si-na-i với Thiên Chúa, mỗi lần đều là 40 ngày, 40 đêm. Các thám tử I-sơ-ra-ên đã do thám xứ Ca-na-an trong 40 ngày. Dân I-sơ-ra-ên đã lang thang trong đồng vắng 40 năm. Tiên Tri Ê-li đi bộ trong 40 ngày, 40 đêm. Dân thành Ni-ni-ve có 40 ngày để ăn năn. Tiên Tri Ê-xê-chi-ên đã nằm nghiêng bên phải 40 ngày, vì tội lỗi trong 40 năm của vương quốc Giu-đa. Đức Chúa Jesus đã ở với các môn đồ 40 ngày, sau khi phục sinh, và dạy họ về Vương Quốc của Đức Chúa Trời.

Xuất Ê-díp-tô Ký 34:28 ghi lại sự kiện Môi-se đã ở trên Núi Si-na-i với Thiên Chúa, trong suốt 40 ngày, 40 đêm, không ăn cũng không uống. I Các Vua 19:8 ghi lại sự kiện Tiên Tri Ê-li đã đi từ đồng vắng Bê-e-sê-ba đến Núi Hô-rép, trong suốt 40 ngày, 40 đêm, không ăn cũng không uống. Chúng ta có thể hiểu rằng, Đức Chúa Jesus cũng đã ở trong đồng vắng, không ăn và không uống, trong suốt 40 ngày, 40 đêm. Theo một nghiên cứu y khoa, một người không ăn và không uống chỉ có thể kéo dài sự sống được khoảng một tuần. Nếu không ăn nhưng có uống thì có thể kéo dài sự sống từ hai tới ba tháng [1]. Vì thế, trường hợp không ăn và không uống suốt 40 ngày, 40 đêm mà vẫn sống là một phép lạ.

Ma-thi-ơ ghi rằng, Đức Chúa Jesus đã được Đấng Thần Linh đưa vào trong đồng vắng. Mác ghi rằng, Ngài đã được Đấng Thần Linh thúc giục. Lu-ca ghi rằng, Ngài đã được dẫn dắt bởi Đấng Thần Linh.

Động từ “đưa” (G321) có nghĩa là dẫn đi, cùng nghĩa với động từ “dẫn dắt” (G71). Nhưng động từ “dẫn dắt” còn hàm ý là dẫn đi bằng cách tác động vào tâm trí, tức là sự hướng dẫn trong tâm trí. Động từ “thúc giục” (G1544) được dùng với nghĩa: truyền lệnh hay khiến cho ai đó đến một nơi nào đó ngay lập tức. Ma-thi-ơ, Mác, và Lu-ca dùng các động từ khác nhau để diễn tả sự tác động của Đấng Thần Linh vào Đức Chúa Jesus, trong sự Ngài được đem vào trong đồng vắng. Dù mỗi động từ có nghĩa khác nhau nhưng đều tương ứng với

hành động của Đấng Thần Linh. Đấng Thần Linh đã đưa Đức Chúa Jesus vào trong đồng vắng bằng cách tác động vào tâm trí của Ngài, với mệnh lệnh truyền cho Ngài phải đi ngay vào trong đồng vắng.

Theo Ma-thi-ơ thì lý do Đức Chúa Jesus được đưa vào trong đồng vắng là để chịu Ma Quỷ cám dỗ. Ngữ pháp của Mác 1:13 và Lu-ca 4:1-2 cho phép chúng ta hiểu, trong suốt 40 ngày, 40 đêm, Đức Chúa Jesus đã đối diện với những sự cám dỗ. Chúng ta có thể hiểu rằng, những sự cám dỗ ấy do Sa-tan gieo vào trong tâm trí của Ngài. Khi 40 ngày, 40 đêm kết thúc thì Sa-tan đã hiện ra, trực tiếp cám dỗ Đức Chúa Jesus.

Sự cám dỗ, tức là ý tưởng muốn phạm tội, xuất hiện trong tâm trí của một người có thể đến từ chính bản thân của người ấy. Vì trong người ấy có bản tính muốn phạm tội. Bản tính ấy đã di truyền từ tổ phụ của loài người là A-đam. Đó là sự một người muốn làm ra những điều vi phạm luật pháp của Thiên Chúa để thỏa mãn những sự ham muốn của mình. Thí dụ:

- Muốn nói dối để được người khác khen.
- Muốn hại người khác để thỏa mãn sự ganh tị hoặc sự tức giận.
- Muốn phạm tà dâm để thỏa mãn sự ham muốn tình dục.

Lời Chúa đã nói về sự cám dỗ đến từ chính mỗi người, như sau:

“Nhưng mỗi người bị cám dỗ khi bị dẫn dụ sai lạc bởi sự tham muốn của chính mình.” (Gia-cơ 1:14).

Đức Chúa Jesus không có sự cám dỗ đến từ chính bản thân của Ngài. Vì Ngài được sinh ra bởi Đức Chúa Trời chứ không bởi một người cha xác thịt; bản tính muốn phạm tội không di truyền trong Ngài.

Sự cám dỗ xuất hiện trong tâm trí của một người có thể đến từ ma quỷ, bao gồm chính Sa-tan và các thiên sứ phạm tội, là các sứ giả của Sa-tan, gieo vào trong tâm trí của người ấy. Có ba loại cám dỗ thường được ma quỷ gieo vào tâm trí của loài người là:

- Nói phạm thượng Thiên Chúa.
- Phạm tà dâm.
- Tự tử hoặc giết người khác.

Bản thân Đức Chúa Jesus không hề tự có những ý tưởng muốn phạm tội, vì Ngài không có bản tính muốn phạm tội. Vì thế, có lẽ Sa-tan đã tận dụng khoảng

thời gian Ngài kiêng ăn trong suốt 40 ngày, 40 đêm để gieo những ý tưởng cám dỗ trong tâm trí Ngài, về mọi phương diện. Tuy nhiên, Hê-bơ-rơ 4:15 cho biết, Đức Chúa Jesus đã trải qua suốt mọi sự cám dỗ, thử thách như chúng ta nhưng Ngài không phạm tội.

Qua sự ghi chép của Mác mà chúng ta biết, trong 40 ngày, 40 đêm kiêng ăn trong đồng vắng, Đức Chúa Jesus đã ở với những thú rừng. Điều đó hàm ý, trong suốt khoảng thời gian đó, Đức Chúa Jesus không hề tiếp xúc với loài người. Ngài gần gũi, thân mật với các loài dã thú mà chúng không làm hại Ngài. Vì Ngài là Chúa của chúng. Những thú rừng của đồng vắng xứ Giu-đê bao gồm: sư tử, beo, gấu, chó sói, linh cẩu, chó rừng, chồn, cáo, lợn rừng, lừa rừng, linh dương... Đó là chưa kể các loài bò sát, như: rắn, rết, bọ cạp... Chi tiết này khiến cho chúng ta hình tượng đến A-đam thứ nhất đã ở một mình với các loài dã thú, trước khi Ê-va được dựng nên từ chính thân thể của A-đam. Đức Chúa Jesus là A-đam sau cùng cũng một mình ở giữa các loài dã thú, trước khi Hội Thánh được dựng nên từ chính thân thể của Ngài.

Mác 1:13 gọi kẻ cám dỗ Đức Chúa Jesus là Sa-tan còn Ma-thi-ơ và Lu-ca gọi là Ma Quỷ. Lời phán của Đức Chúa Jesus được ghi lại trong Ma-thi-ơ 4:10 và Lu-ca 4:8 đã xác nhận, kẻ cám dỗ chính là Sa-tan. Như vậy, hai danh từ “ma quỷ” và “sa-tan” khi có mào từ xác định đứng trước thì đều được viết hoa và cùng chỉ về thiên sứ cầm đầu các thiên sứ chống nghịch Thiên Chúa. Tên riêng của thiên sứ này là Lu-xi-phe (H1966), có nghĩa là: kẻ chiếu sáng, kẻ mang ánh sáng (Ê-sai 14:12); ngoài ra, còn được dịch là: ngôi sao mai. Trong nguyên ngữ Hy-lạp của Thánh Kinh Tân Ước, danh từ “Sao Mai” (G5459) được dùng để gọi Đấng Christ (II Phi-e-rơ 1:19; Khải Huyền 2:28; 22:16).

Câu “Các thiên sứ đã phục vụ Ngài” trong Mác 1:13 là nói về sự các thiên sứ đã đến và phục vụ Đức Chúa Jesus, sau khi Sa-tan đã lìa khỏi Ngài, như Ma-thi-ơ 4:11 đã ghi rõ.

Ma-thi-ơ 4:3-4

3 Kẻ cám dỗ đã đến với Ngài, nói: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy truyền cho những hòn đá này trở thành bánh!

4 Nhưng Ngài đã trả lời rằng: Đã được chép, loài người sẽ sống chẳng phải chỉ nhờ bánh nhưng nhờ mỗi lời phán phát xuất từ miệng của Thiên Chúa. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 8:3]

Lu-ca 4:3-4

3 Ma Quỷ đã nói với Ngài: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy

truyền cho hòn đá này để nó trở thành bánh!

4 Đức Chúa Jesus đã trả lời nó, phán: Đã được chép, loài người sẽ sống chẳng phải chỉ nhờ bánh nhưng nhờ mỗi lời phán của Thiên Chúa. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 8:3]

Có lẽ sau 40 ngày, 40 đêm không thể khiến Đức Chúa Jesus phạm tội bằng cách gieo những ý tưởng cám dỗ vào trong tâm trí của Ngài, Sa-tan đã hiện ra với Ngài để trực tiếp cám dỗ Ngài. Chúng ta không biết Sa-tan đã hiện ra trong hình thể như thế nào. Rất có thể Sa-tan đã hiện ra trong hình thể của một người nam, như cách các thiên sứ vẫn làm, khi họ hiện ra với loài người.

Sự cám dỗ thứ nhất Sa-tan trực tiếp cám dỗ Đức Chúa Jesus là đánh vào nhu cầu thuộc thể của xác thịt Ngài. Xác thịt có những nhu cầu của nó, như: ăn uống, nghỉ ngơi, làm việc, giải trí, quan hệ tình dục... và cần được thỏa mãn cách công chính. Nếu thỏa mãn cách bất chính là phạm tội. Những ham muốn bất chính của xác thịt được Thánh Kinh gọi là sự tham muốn của xác thịt (I Giăng 2:16). Sau 40 ngày, 40 đêm kiêng ăn thì Đức Chúa Jesus đã đói. Đói thì đương nhiên thèm ăn. Vì thế, đó là lúc thích hợp nhất để Sa-tan đem thức ăn ra, cám dỗ Đức Chúa Jesus.

Thức ăn chính của các dân tộc tại Trung Đông là bánh mì. Họ nhồi bột mì với nước, có men hoặc không có men, nắn thành hình bầu dục hoặc hình tròn, dày chừng 2 cm, lớn bằng một cái đĩa, rồi nướng thành bánh. Khi ăn, bánh được bẻ ra như cách người Việt ăn bánh tráng nướng. Vì thế, từ “bẻ bánh” trong các thành ngữ trong Thánh Kinh có cùng nghĩa với “ăn cơm” trong tiếng Việt. Trong đồng vắng Giu-đê có loại đá mang hình dáng những ổ bánh mì. Vì thế, Sa-tan lợi dụng Đức Chúa Jesus đang đói và hình dáng của những hòn đá giống như hình dáng của những ổ bánh mì mà cám dỗ Ngài.

Chắc chắn Sa-tan đã nghe chính Đức Chúa Trời tuyên bố, Đức Chúa Jesus là Con yêu dấu của Ngài (Ma-thi-ơ 3:17; Mác 1:11; Lu-ca 3:22); và cũng đã nghe Giăng Báp-tít tuyên bố, Đức Chúa Jesus là Con của Đức Chúa Trời (Giăng 1:34). Nhưng nó không công nhận lẽ thật ấy. Sa-tan bắt đầu sự cám dỗ thứ nhất và thứ nhì bằng lời giả định: “Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời”.

Nhóm chữ “Con của Đức Chúa Trời” khi được Giăng Báp-tít, Đức Chúa Jesus, và các sứ đồ của Ngài dùng đều có mạo từ xác định đứng trước chữ “con”, khiến nó trở thành một danh xưng của Đức Chúa Jesus. Nhưng Sa-tan dùng danh từ “con” không có mạo từ xác định đứng trước, với ý nghĩa chung là “con cái”. Dù vậy, ngay cả địa vị “con cái” của Đức Chúa Trời thì Sa-tan cũng vẫn không chấp nhận dùng cho Đức Chúa Jesus, nên nó mới dùng cách nói giả định, bắt đầu với chữ “nếu”.

Trong lời cám dỗ thứ nhất của Sa-tan:

- Sa-tan không công nhận Đức Chúa Jesus là Con của Đức Chúa Trời và cũng không công nhận Đức Chúa Jesus là con cái của Đức Chúa Trời. Nếu Sa-tan công nhận Đức Chúa Jesus là Con của Đức Chúa Trời thì nó sẽ nói: “Vì ngươi là Con của Đức Chúa Trời”.
- Sa-tan gài bẫy Đức Chúa Jesus để Ngài làm một việc thể hiện sự thiếu đức tin nơi Đức Chúa Trời. Đức Chúa Jesus là Con của Đức Chúa Trời thì đương nhiên Đức Chúa Trời là Đấng quan phòng Ngài, ban cho Ngài có đủ mọi nhu cầu. Đức Chúa Trời đã sắm sẵn các thiên sứ để phục vụ Ngài, khi thời điểm tới. Đức Chúa Jesus không cần phải làm phép lạ hóa đá thành bánh.
- Sa-tan gài bẫy Đức Chúa Jesus để Ngài làm theo ý muốn của nó, bởi đó, nó có thể chứng minh rằng, nó có thể tùy ý dùng mưu kế để điều động Ngài.

Trước sự cám dỗ của Sa-tan, Đức Chúa Jesus chỉ dùng một câu Thánh Kinh để đáp trả. Câu ấy được ghi trong Phục Truyền Luật Lệ Ký:

“Loài người sẽ sống chẳng phải chỉ nhờ bánh, nhưng nhờ mỗi lời phán phát xuất từ miệng của Đấng Tự Hữu Hằng Hữu mà loài người sẽ sống.”
(Phục Truyền Luật Lệ Ký 8:3b).

Thực tế, Đức Chúa Jesus đã trích dẫn câu trên từ Bản Dịch 70 [2]. Thánh Kinh Bản Dịch 70 không dùng danh xưng Đấng Tự Hữu Hằng Hữu nhưng dùng danh xưng Thiên Chúa.

Loài người sống là nhờ thức ăn thuộc thể, điển hình là bánh. Nhưng loài người cũng sống nhờ thức ăn thuộc linh, là mỗi lời phán của Đấng Tự Hữu Hằng Hữu, vì Ngài là Thiên Chúa của muôn loài. Danh xưng Đấng Tự Hữu Hằng Hữu hoặc danh xưng Thiên Chúa đều được dùng để chỉ chung ba thân vị của Thiên Chúa: Thiên Chúa trong thân vị Đức Chúa Trời, Thiên Chúa trong thân vị Ngôi Lời, và Thiên Chúa trong thân vị Đấng Thần Linh. Sống nhờ mỗi lời phán của Đấng Tự Hữu Hằng Hữu là nghe và làm theo mỗi lời phán của Ba Ngôi Thiên Chúa.

Sự sống thuộc linh là sự được ở trong sự tương giao với Thiên Chúa, được nhận lãnh mọi ơn phước từ Ngài, dẫn đến sự phục sinh của thân thể xác thịt trong vinh quang và hạnh phúc. Sự không nghe, không làm theo, thậm chí còn làm trái nghịch lời phán của Thiên Chúa là sự phạm tội, khiến cho bị phân rẽ khỏi Thiên Chúa, là tự mình dứt đi sự sống thuộc linh Thiên Chúa ban cho mình, dẫn đến sự linh hồn và thân thể xác thịt đời đời phải chịu khổ trong hỏa

ngục.

Sự sống thuộc thể của thân thể xác thịt là tạm, sẽ qua đi rất nhanh, trong khoảng trăm năm. Sự sống thuộc linh là đời đời và đem lại sự phục sinh để sống đời đời với Thiên Chúa cho thân thể xác thịt. Tiếc thay, nhiều con dân Chúa đã vì sự sống thuộc thể mà tự mình dứt đi sự sống thuộc linh, khi chọn phạm tội để tự giải quyết các nhu cầu vật chất trong cuộc sống, hoặc tệ hơn nữa là để thỏa mãn những sự ham muốn bất chính của xác thịt. Là con dân của Thiên Chúa, chúng ta chỉ cần vững tin vào Thiên Chúa, hoàn toàn trông cậy vào sự quan phòng của Ngài. Đừng bao giờ phạm tội để tự giải quyết những nan đề và nhu cầu trong cuộc sống.

Ma-thi-ơ dùng số nhiều cho danh từ “hòn đá”: những hòn đá này. Nhưng Lu-ca thì dùng số ít: hòn đá này.

Chúng ta có thể tin rằng, trong câu nói của Sa-tan bao gồm cả hai hình thức, số ít lẫn số nhiều, cho danh từ “hòn đá”. Câu nói của Sa-tan có thể là:

“Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy truyền cho hòn đá này và những hòn đá này trở thành bánh!”

Có thể Sa-tan nói như vậy để Chúa có sự lựa chọn. Hoặc là Ngài làm phép lạ với hòn đá trên tay của nó; hoặc là Ngài làm phép lạ với những hòn đá đang nằm trên mặt đất. Rất có thể, trong khi nói, Sa-tan đang cầm một hòn đá trên tay, vừa đưa hòn đá ấy ra trước mặt Đức Chúa Jesus, vừa khoát tay nửa vòng để chỉ những hòn đá đang ở trên mặt đất. Ma-thi-ơ đã chọn chỉ ghi lại “những hòn đá này”, vì ghi như thế đã đúng ý của Sa-tan. Lu-ca đã chọn chỉ ghi lại “hòn đá này”, vì ghi như thế để nhấn mạnh đến sự tinh ranh của Sa-tan, khi nó cố tình đưa hòn đá có hình dạng như ổ bánh mì đến trước mặt Chúa. Đức Thánh Linh cho phép Ma-thi-ơ và Lu-ca, cũng như tất cả những người được Thiên Chúa dùng để ghi chép Thánh Kinh, chọn cách hành văn theo cá tính và cách hành văn của họ. Kết hợp sự ghi chép của hai người chúng ta có bản ghi chép trung thực về sự kiện đã xảy ra.

Ma-thi-ơ đã ghi lại câu Thánh Kinh Đức Chúa Jesus trích dẫn để trả lời cho Sa-tan cách chính xác, theo Bản Dịch 70: “...mỗi lời phán phát xuất từ miệng của Thiên Chúa”. Lu-ca thì bỏ đi nhóm chữ “phát xuất từ miệng”. Nhưng ý nghĩa của câu Thánh Kinh ấy không thay đổi.

Có một số người lý luận rằng, không ai được phép thêm vào hay bớt ra Lời Chúa, cho nên, những chỗ khác nhau trong Thánh Kinh, khi ghi chép về cùng một sự việc, đã chứng minh Thánh Kinh không phải là Lời Hằng Sống của Thiên Chúa. Tuy nhiên, Đức Chúa Jesus đã trích dẫn Lời Chúa từ Bản Dịch 70,

trong khi Bản Dịch 70 thay thế danh xưng Đấng Tự Hữu Hằng Hữu bằng danh xưng Thiên Chúa. Điều ấy cho thấy, trong khi trích dẫn Lời Chúa mà sự thêm, bớt, hoặc thay thế từ ngữ không làm thay đổi ý nghĩa của Lời Chúa thì chúng ta được phép. Ngày xưa, không phải ai cũng có một cuốn Thánh Kinh kè kè bên mình để khi cần thì mở ra tham khảo và trích dẫn chính xác từng chữ. Phần lớn sự trích dẫn Lời Chúa là trích dẫn theo trí nhớ; trích dẫn đúng ý dù không đúng nguyên văn. Còn sự sao chép Thánh Kinh thì phải hoàn toàn chính xác, không được sai trật một nét. Sự phiên dịch Thánh Kinh sang các ngôn ngữ khác càng theo sát với nguyên ngữ của Thánh Kinh thì càng tốt. Nên tránh tối đa việc dịch diễn ý. Tất cả các bản dịch Thánh Kinh đều có lỗi nhưng Thánh Kinh trong nguyên ngữ, là Lời Hằng Sống của Thiên Chúa, là trọn vẹn, không có sự sai lầm.

Ma-thi-ơ 4:5-7

5 Kế đó, Ma Quỷ đem Ngài vào trong thành thánh, đặt Ngài trên đỉnh của Đền Thờ,

6 và nói với Ngài: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy gieo mình xuống! Vì đã được chép, Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh ngươi. Họ sẽ nâng ngươi trên bàn tay, kéo chân ngươi vấp nhằm hòn đá. [Thi Thiên 91:11-12]

7 Đức Chúa Jesus đã phán với nó: Cũng đã được chép, ngươi đừng thử Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:16]

Lu-ca 4:9-12

9 Nó đã đem Ngài vào trong thành Giê-ru-sa-lem, đặt Ngài trên đỉnh của Đền Thờ và đã nói với Ngài: Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời, hãy từ đây, gieo mình xuống!

10 Vì đã được chép, Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh ngươi để giữ gìn ngươi. [Thi Thiên 91:11]

11 Họ sẽ nâng ngươi trên bàn tay, kéo chân ngươi vấp nhằm hòn đá. [Thi Thiên 91:12]

12 Đức Chúa Jesus đã trả lời, phán: Đã được chép, ngươi đừng thử Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:16]

Sự cám dỗ thứ nhì Sa-tan trực tiếp cám dỗ Đức Chúa Jesus là đánh vào nhu cầu của thân thể thiêng liêng là tâm thần. Nhu cầu của tâm thần là sự muốn được người khác đánh giá cao và tôn trọng mình, qua sự hiểu biết và năng lực

của mình, nhất là sự hiểu biết và năng lực thuộc linh. Sự ham muốn đó không sai, vì chính Chúa ban cho loài người giá trị tôn quý và lòng tự trọng. Nhưng nếu sự ham muốn đó biến thành lòng kiêu ngạo thì trở thành tội lỗi. Sự ham muốn bất chính của tâm thần được Thánh Kinh gọi là sự kiêu ngạo của đời sống (I Giăng 2:16).

Chúng ta thấy, thứ tự của ba lần Sa-tan trực tiếp cám dỗ Đức Chúa Jesus được Lu-ca ghi chép khác với Ma-thi-ơ. Theo văn mạch và ngữ pháp thì chúng ta thấy, Ma-thi-ơ ghi chép đúng theo thứ tự đã xảy ra của ba lần cám dỗ. Ma-thi-ơ dùng các trạng từ “kế đó” (câu 5), “một lần nữa” (câu 8), và “bấy giờ” (câu 10) để chỉ các sự kiện theo sau một sự kiện trước đó. Ngoài ra, sự cám dỗ trên đỉnh núi phải là sự cám dỗ lần thứ ba. Vì ngay sau đó, Đức Chúa Jesus đã truyền cho Sa-tan phải lui ra khỏi Ngài. Có lẽ Lu-ca không ghi chép các lần cám dỗ theo thứ tự đã xảy ra là vì ông viết cho người Hy-lạp; và muốn sự kiện có tính thu hút hơn đối với họ được đưa ra trước. Đối với người Hy-lạp, sự tóm thâu quyền cai trị và sự vinh quang của các nước có tính thu hút hơn là sự từ trên đỉnh của Đền Thờ nhảy xuống mà vẫn an toàn.

“Kế đó” là ngay sau khi Sa-tan thất bại trong sự cám dỗ Đức Chúa Jesus hóa đá thành bánh.

Giê-ru-sa-lem được gọi là thành thánh vì đã được Đức Chúa Trời chọn làm nơi ngụ của Ngài giữa dân I-sơ-ra-ên (I Các Vua 11:36). Cũng vì thế mà Đền Thờ Thiên Chúa đã được xây dựng trong thành Giê-ru-sa-lem.

Chúng ta không biết Sa-tan đã bằng cách nào đem Đức Chúa Jesus từ đồng vắng vào trong thành Giê-ru-sa-lem và đặt Ngài trên đỉnh của Đền Thờ. Chắc chắn là Sa-tan đã làm phép lạ. Chẳng những Sa-tan có năng lực làm phép lạ mà nó còn ban năng lực ấy cho một số người đầu phục nó (Khải Huyền 13:13).

Sa-tan vẫn tiếp tục dùng câu giả định: “Nếu ngươi là con cái của Đức Chúa Trời”, chứng tỏ nó vẫn không công nhận lẽ thật của Thiên Chúa mà chỉ tìm cách để bác bỏ lẽ thật. Nói cách khác, Sa-tan tìm đủ cách chứng minh Thiên Chúa sai để biện luận rằng, Ngài không có tư cách để phán xét nó; vì chính Ngài cũng có sự sai lầm.

Ma-thi-ơ chép: “hãy gieo mình xuống” còn Lu-ca thì chép: “hãy từ đây, gieo mình xuống”. Ma-thi-ơ là một trong các sứ đồ của Đức Chúa Jesus. Có lẽ ông đã nghe chính Đức Chúa Jesus thuật lại câu chuyện Ngài bị Sa-tan cám dỗ; và ghi chép lại như ông đã nghe. Lu-ca thì nghe lời thuật lại của những người đã trực tiếp nghe từ Đức Chúa Jesus. Vì thế, có thể có sự thêm hay bớt từ ngữ trong lời tường thuật từ những người ấy. Nhưng sự thêm hay bớt đó không làm thay đổi ý nghĩa của lời tường thuật; trong nhiều trường hợp, còn giúp cho lời

tường thuật được dễ hiểu và hiểu đúng.

Trong lần cám dỗ thứ nhì này, Sa-tan đã trích dẫn Lời Chúa trong Thi Thiên 91:11-12 để gài bẫy Đức Chúa Jesus.

Ma-thi-ơ chép: “Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh người” còn Lu-ca thì chép: “Ngài sẽ truyền cho các thiên sứ của Ngài ở chung quanh người để giữ gìn người”. Có thể, Ma-thi-ơ đã ghi chép đúng theo lời ông đã nghe Đức Chúa Jesus thuật lại; và Đức Chúa Jesus đã thuật lại nguyên văn lời trích dẫn Thánh Kinh của Sa-tan. Lu-ca thì đã nghe thuật lại từ những người khác và đã ghi chép theo lời tường thuật của họ. Dưới đây là nguyên văn hai câu Thi Thiên được Sa-tan trích dẫn:

“Vì Ngài sẽ ban lệnh cho các thiên sứ của Ngài, giữ gìn người trong mọi đường lối của người. Họ sẽ nâng người trên bàn tay, kéo chân người vấp nhằm hòn đá.” (Thi Thiên 91:11-12).

Chúng ta thấy, trong câu trích của Sa-tan không có mệnh đề “trong mọi đường lối của người”. Hiểu theo nghĩa đen là trong mọi đường lối mà người bước đi, chứ không phải trong mọi lúc mà người nhảy từ trên cao xuống. Chúng ta có thể hiểu rằng, Sa-tan đã trích dẫn Lời Chúa mà bớt đi một số từ ngữ để khiến người khác hiểu sai Lời Chúa. Đây là một trong các cách thức được các tà giáo dùng để bẻ cong Lời Chúa. Sự trích dẫn Lời Chúa mà thêm hay bớt khiến cho người nghe hiểu sai ý nghĩa của lời được trích dẫn là điều không thể chấp nhận. Ngoài ra, Thi Thiên 91:11-12 phải được hiểu theo nghĩa bóng. Mọi đường lối là mọi nếp sống. Vấp nhằm hòn đá là rơi vào bẫy rập của ma quỷ mà phạm tội.

Sa-tan cố ý đánh vào lòng tự ái của Đức Chúa Jesus. Nó mong rằng, Ngài vì sự kiêu ngạo và lòng tự ái không đúng sẽ sập bẫy của nó. Cũng như thâm ý của nó trong lần cám dỗ trước, Sa-tan muốn dùng mưu kế để điều động Đức Chúa Jesus làm theo ý muốn của nó.

Đức Chúa Jesus đã một lần nữa, dùng Lời Hằng Sống của Thiên Chúa để đáp trả sự cám dỗ của Sa-tan. Ngài đã trích dẫn ý của Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:16 thay vì trích dẫn nguyên văn. Có những lúc trong cuộc sống, chúng ta chỉ cần trích dẫn ý của Chúa trong Thánh Kinh mà không cần trích dẫn nguyên văn để áp dụng cho bản thân. Chúng ta có thể trích dẫn và áp dụng cho bản thân các ý sau đây từ Thánh Kinh:

- Chớ thờ phượng các thần khác!
- Chớ thử Thiên Chúa!

- Chớ tham muốn thế gian và những sự thuộc về nó!
- Hãy yêu Chúa trên hết mọi sự!
- Hãy yêu kẻ thù và cầu nguyện cho kẻ thù!
- Hãy yêu anh chị em cùng Cha hơn chính mình!
- V.v..

Câu trả lời của Đức Chúa Jesus hàm ý, vì Đức Chúa Trời đã hứa thì Ngài sẽ làm thành lời hứa của Ngài; nếu ai muốn thử Đức Chúa Trời thì người ấy đã tỏ ra không tin rằng, Đức Chúa Trời là thành tín.

Ngày nay, có bao nhiêu người xưng mình là con dân Chúa nhưng lại không tin vào mọi lời hứa của Thiên Chúa đã được ghi chép rõ ràng trong Thánh Kinh? Có thể nói, rất nhiều người không xa lạ với sự dạy dỗ và lời hứa của Chúa, như đã chép trong Ma-thi-ơ 6:31-34:

31 Vậy, các người chớ lo lắng, nói: Chúng ta sẽ ăn gì? Hoặc chúng ta sẽ uống gì? Hoặc chúng ta sẽ mặc gì?

32 Vì các dân ngoại tìm kiếm tất cả những sự đó. Vì Cha của các người, Đấng ở trên trời, đã biết rằng, các người cần hết thảy những sự đó.

33 Nhưng trước hết, các người hãy tìm kiếm Vương Quốc của Đức Chúa Trời và sự công chính của Ngài, thì mọi điều ấy sẽ được thêm cho các người.

34 Vậy, các người chớ lo lắng về ngày mai; vì ngày mai sẽ lo việc thuộc về nó. Ngày hôm nay có đủ sự khó nhọc của nó.

Nhưng đời sống của họ vẫn như những người không biết Chúa. Mỗi ngày, họ mệt mỏi, lo lắng cho các nhu cầu trong cuộc sống. Là bởi vì họ không tin Thiên Chúa sẽ chu toàn cho họ mọi nhu cầu vật chất. Họ đặt sự tìm kiếm tiền bạc lên trước sự tìm kiếm Vương Quốc của Đức Chúa Trời và sự công chính của Ngài.

Ngày nay, có nhiều người muốn được nổi tiếng trong các mục vụ. Họ muốn được thế gian khen họ là người giảng dạy Lời Chúa rất hay; làm được nhiều phép lạ; chữa lành được nhiều bệnh nhân; đuổi được nhiều quỷ... Nhưng họ chỉ là những kẻ mượn danh Chúa để thể hiện và thỏa mãn sự kiêu ngạo trong họ. Chính Đức Chúa Jesus đã phán rằng, Ngài không hề biết họ, và gọi họ là những kẻ làm ác (Ma-thi-ơ 7:23).

Ma-thi-ơ 4:8-10

8 Một lần nữa, Ma Quỷ đem Ngài lên trên núi rất cao, chỉ cho Ngài hết thấy các vương quốc của thế gian cùng sự vinh quang của chúng.

9 Nó nói với Ngài: Ta sẽ ban cho ngươi mọi sự này, nếu ngươi sấp mình xuống, thờ phượng ta.

10 Bấy giờ, Đức Chúa Jesus phán với nó: Hỡi Sa-tan, hãy lui ra! Vì đã được chép, Ngươi sẽ thờ phượng Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi và ngươi sẽ chỉ phụng sự Ngài. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:13]

Lu-ca 4:5-8

5 Ma Quỷ đem Ngài lên trên núi cao, chỉ cho Ngài hết thấy các vương quốc của thế gian, trong khoảnh khắc.

6 Ma Quỷ đã nói với Ngài: Ta sẽ ban cho ngươi quyền lực này cùng hết thấy sự vinh quang của chúng. Vì nó đã được giao cho ta và ta sẽ ban nó cho bất cứ ai ta muốn.

7 Vậy, nếu ngươi thờ phượng ta, hết thấy sẽ thuộc về ngươi.

8 Đức Chúa Jesus đáp: Hỡi Sa-tan, hãy lui ra khỏi Ta! Vì đã được chép, ngươi sẽ thờ phượng Chúa là Đức Chúa Trời của ngươi và ngươi sẽ chỉ phụng sự Ngài. [Phục Truyền Luật Lệ Ký 6:13]

Sự cám dỗ thứ ba Sa-tan trực tiếp cám dỗ Đức Chúa Jesus là đánh vào nhu cầu của bản ngã. Nhu cầu của bản ngã là sự cần được thỏa mãn những ham muốn của linh hồn, như: quyền lực, địa vị, danh tiếng, sự giàu có... Những ham muốn đó không sai nhưng nếu phạm điều răn của Thiên Chúa để thỏa mãn chúng, hoặc ham muốn những sự đã thuộc về người khác thì sai. Những ham muốn bất chính của linh hồn được Thánh Kinh gọi là sự tham muốn của mắt (I Giăng 2:16).

Trạng từ “một lần nữa” trong Ma-thi-ơ 4:8 có nghĩa là Sa-tan tiếp tục cám dỗ Đức Chúa Jesus thêm một lần nữa.

Ma-thi-ơ chép: “núi rất cao” còn Lu-ca thì chép: “núi cao”. Sự khác biệt đó không làm thay đổi ý nghĩa của câu văn.

Ma-thi-ơ chép: “chỉ cho Ngài hết thấy các vương quốc của thế gian cùng sự vinh quang của chúng” còn Lu-ca thì chép: “chỉ cho Ngài hết thấy các vương quốc của thế gian, trong khoảnh khắc”. Nhưng Lu-ca có nhắc đến sự vinh quang của các vương quốc trong câu kế tiếp.

Chúng ta không biết Sa-tan đã đem Đức Chúa Jesus từ đỉnh Đền Thờ lên một

ngọn núi bằng cách nào. Chắc chắn đó là một phép lạ. Chúng ta không biết ngọn núi nào được đề cập. Nhưng chắc chắn là không có ngọn núi nào đủ cao để từ trên đỉnh núi có thể nhìn thấy tất cả các vương quốc trong thế gian. Chúng ta có thể hiểu rằng, Sa-tan đã đem Đức Chúa Jesus lên trên một đỉnh núi rất cao. Tại đó, có lẽ Sa-tan đã tạo ra một ảo ảnh để Đức Chúa Jesus có thể nhìn thấy mọi vương quốc trong thế gian vào lúc ấy và sự vinh quang của chúng. Trạng từ “trong khoảnh khắc” của Lu-ca 4:5 giúp cho chúng ta hiểu rằng, Sa-tan đã khiến cho Đức Chúa Jesus nhìn thấy tất cả các vương quốc trong một nháy mắt.

Kỹ thuật điện toán ngày nay khiến cho chúng ta ở một chỗ mà trong khoảnh khắc có thể xem thấy hình ảnh sống động của khắp các quốc gia trong thế gian. Điều đó giúp cho chúng ta có thể hiểu được phép lạ Sa-tan đã làm ra để cám dỗ Đức Chúa Jesus. Sa-tan đã tạo ra một ảo ảnh về các vương quốc trong thế gian cho Đức Chúa Jesus xem.

Nội dung câu nói của Sa-tan với Đức Chúa Jesus được ghi lại trong Ma-thi-ơ 4:9 là được rút gọn từ nội dung được Lu-ca ghi lại trong Lu-ca 4:6-7. Có lẽ Ma-thi-ơ chỉ ghi lại cách ngắn gọn, vì ông viết cho người I-sơ-ra-ên và trình bày Đức Chúa Jesus là vua của dân I-sơ-ra-ên, nên ông không muốn ghi rõ những lời có tính cách phạm thượng của Sa-tan.

Qua sự ghi chép cách chi tiết của Lu-ca mà chúng ta biết rằng, Sa-tan đã nói dối, khi bảo rằng, quyền lực cai trị các nước trong thế gian cùng sự vinh quang của các nước đã được giao cho nó. Vì Thánh Kinh xác nhận:

- Các tầng trời và cả trái đất thuộc về Đấng Tự Hữu Hằng Hữu (Xuất Ê-díp-tô Ký 9:29; 19:5; Phục Truyền Luật Lệ Ký 10:14; Gióp 41:2).
- Thế gian và muôn vật ở trong thế gian đều thuộc về Đấng Tự Hữu Hằng Hữu (Thi Thiên 24:1; 50:12).
- Đấng Tự Hữu Hằng Hữu cai trị giữa các quốc gia (Thi Thiên 22:28).

Không một chỗ nào trong Thánh Kinh chép rằng, quyền ấy đã được trao cho Sa-tan.

Sa-tan cũng nói dối, khi bảo rằng, nó có quyền ban quyền lực ấy cho bất cứ ai mà nó muốn. Vì chẳng có quyền nào mà chẳng đến bởi Thiên Chúa, các quyền đều bởi Đức Chúa Trời chỉ định (Rô-ma 13:1).

Thật ra, Sa-tan chỉ được Đức Chúa Trời cho phép nó hành động trong một chừng mực nào đó. Trong câu chuyện Sa-tan cám dỗ Gióp, nó phải được sự cho phép của Đức Chúa Trời cho mỗi sự nó muốn làm ra để thử thách Gióp.

Sa-tan, với sự cho phép của Đức Chúa Trời, cũng có thể dấy lên một nhà cầm quyền, như nó sẽ dấy lên AntiChrist trong Kỳ Tận Thế. Nhưng Sa-tan không thể nào ban quyền cai trị cả thế gian cho bất cứ ai mà nó muốn. Vì chính bản thân nó cũng không có quyền lực ấy trong tay.

Lời hứa của Sa-tan là một lời nói dối, vì thực tế, nó không có quyền thực hiện lời đã hứa.

Sự Sa-tan muốn Đức Chúa Jesus sấp mình xuống, thờ phượng nó không có gì lạ. Sa-tan vẫn muốn được thờ phượng bởi loài người vì loài người được dựng nên theo hình và tượng của Thiên Chúa.

Ngày nay, có nhiều người xưng nhận mình là con dân Chúa nhưng lại muốn những người khác thờ phượng mình. Điển hình là những kẻ cầm quyền trong các giáo hội mang danh Chúa. Trong thực tế cũng có rất nhiều người mang danh là con dân Chúa, mà lại thờ phượng chính mình, thay vì thờ phượng Thiên Chúa, khi họ đặt những sự ham muốn của xác thịt họ lên trên tất cả.

Ma-thi-ơ 4:11

11 Rồi thì Ma Quỷ lìa khỏi Ngài. Kìa, các thiên sứ đã đến và phục vụ Ngài.

Lu-ca 4:13

13 Khi Ma Quỷ đã kết thúc mọi sự cám dỗ, nó đã lìa khỏi Ngài cho tới lúc thuận tiện hơn.

“Rồi thì” trong Ma-thi-ơ 4:11 cùng nghĩa với “Khi Ma Quỷ đã kết thúc mọi sự cám dỗ” trong Lu-ca 4:13. Lu-ca còn giải thích thêm, sự Sa-tan lìa khỏi Đức Chúa Jesus chỉ là tạm thời. Khi hoàn cảnh thuận tiện hơn, Sa-tan sẽ trở lại để cám dỗ Đức Chúa Jesus, như lần cuối cùng nó đã cám dỗ Ngài, khi Ngài bị đóng đinh trên thập tự giá.

Sau khi Sa-tan đã lìa khỏi Đức Chúa Jesus thì có các thiên sứ đã đến và phục vụ Ngài. Chúng ta có thể hiểu rằng, các thiên sứ đã đem thức ăn, nước uống cho Đức Chúa Jesus; và cũng đem Ngài từ ngọn núi cao về lại trong đồng vắng, nơi Giăng Báp-tít vẫn đang rao giảng và làm báp-tem cho những ai ăn năn.

Chúng ta kết thúc bài học này tại đây.

Nguyện Đức Thánh Linh dẫn chúng ta vào trong mọi lẽ thật của Lời Chúa (Giăng 16:13). Nguyện Lời Chúa thánh hóa chúng ta (Giăng 17:17). Nguyện Đức Chúa Trời Thành Tín của Sự Bình An giữ cho tâm thần, linh hồn, và thân thể xác thịt của mỗi một chúng ta đều được nên thánh trọn vẹn, không chỗ trách được (I Tê-sa-lô-ni-ca 5:23), sẵn sàng cho sự đến của Đức Chúa Jesus Christ,

Cứu Chúa Yêu Dấu của chúng ta. A-men!

Huỳnh Christian Timothy

Huỳnh Christian Priscilla

14/01/2023

Ghi Chú

Nếu không truy cập được các nối mạng dưới đây, xin vào <https://server6.kproxy.com/>, dán địa chỉ nối mạng vào ô tìm kiếm, rồi bấm nút **surf**.

[1] <https://www.healthline.com/health/food-nutrition/how-long-can-you-live-without-food>

[2] <https://thewordtoyou.net/dictionary/78-ban-dich-70>

Karaoke Thánh Ca: “Lạy Cha! Xin Thứ Tha Tội Con”

<https://karaokethanhca.net/lay-cha-xin-thu-tha-toi-con/>

Thánh Kinh Việt Ngữ Bản Hiệu Đính 2012: Các câu Thánh Kinh được trích dẫn trong bài này là theo Thánh Kinh Việt Ngữ Bản Hiệu Đính 2012. Đây là bản Thánh Kinh Việt Ngữ trên mạng, đang trong tiến trình hiệu đính để hoàn thành Thánh Kinh Việt Ngữ Bản Dịch Ngôi Lời. Quý con dân Chúa có thể đọc tại đây: <https://thewordtoyou.net/bible/>.

- Các chữ nằm trong hai dấu { } không có trong nguyên văn của Thánh Kinh, nhưng được hàm ý theo cấu trúc của văn phạm tiếng Hê-bơ-rơ và tiếng Hy-lạp.
- Các chữ nằm trong hai dấu [] không có trong nguyên văn của Thánh Kinh, đó là chú thích của người dịch.

Những sách nào đã được hiệu đính hoàn toàn sẽ được đăng tại đây:

<https://christ.thanhkinhvietngu.net/>.